

Làng cá cảnh Yên Phụ

Không quá nổi tiếng như nghề làm giấy, hay nghề trồng đào, trồng quất, nhưng nghề nuôi cá cảnh ở Yên Phụ cũng góp phần làm nên những nét đặc trưng của một làng nghề cổ trên đất Tây Hồ xưa.

Làng cá Yên Phụ. Ảnh: Tô Trâm

Nằm gần ngay khu vực trung tâm của thủ đô Hà Nội, sát với nhiều khu đô thị mới sầm uất của hồ Tây, nhưng làng Yên Phụ vẫn giữ được những nét đẹp rất bình dị, dân dã của làng quê Việt Nam. Đi hết con đường Thanh Niên thơ mộng nằm giữa hai hồ lớn của Hà Nội - hồ Trúc Bạch và hồ Tây - leo lên con dốc nhỏ, rồi rẽ vào phố Yên Phụ vài trăm mét, bạn sẽ nhìn thấy cổng làng Yên Phụ với dáng nằm chênh vênh rất đặc biệt. Con đường làng quanh co, uốn lượn trong không gian xanh mướt của cỏ cây, hoa lá. Lấp ló đâu đó là những miếu

mạo, đền chùa cổ kính rêu phong. Đôi khi xuất hiện những nhà cao tầng mới mọc lên với kiến trúc mới nhưng vẫn không thể át đi được vẻ đẹp thâm trầm vốn có của làng Yên Phụ cổ xưa. Bỗng nhiên có tiếng cá quẫy nước bị bộp vang lên khiến cho người du khách bất chợt giật mình nhận ra mình đang đứng giữa một không gian toàn cá là cá. Nào là cá vụn long, cá kiếm, cá vàng, cá ngựa vằn, bảy màu... mà người làng vẫn gọi đây là cá bình dân hay cá “cỏ”. Đó là những loại cá truyền thống của làng có từ ngày xưa.

Công việc nuôi cá tưởng chừng như đơn giản, thanh nhàn nhưng thực ra lại vô cùng công phu, đòi hỏi người nuôi cá phải thực sự đam mê, cẩn thận, tỉ mỉ thì mới có thể làm được. Có ai nói rằng, nuôi cá cảnh giống như nuôi con thơ, quả đúng thật! Ngày ngày, người nuôi cá phải dậy từ sáng sớm cho cá ăn, kiểm tra từng bể cá, vớt cá con và thăm bệnh cho cá. Thức ăn của cá chỉ cần có giun nước và hồng trần là được. Tuy nhiên, nếu cá con chưa ăn được giun thì người nuôi cá phải ra ao hồ từ sáng sớm để vớt hồng trần, lọc lấy những con thật nhỏ cho cá con ăn. Buổi chiều lại cho cá ăn, thăm bệnh và thay nước. Đặc trưng của cá cảnh là sống trong môi trường nước rất sạch, vì vậy mà người nuôi cá phải thay nước cọ bể thường xuyên, nếu không cá sẽ bị bệnh hoặc chết vì ngạt. Miền Bắc vốn có khí hậu khắc nghiệt, mùa hè thì nắng nóng gay gắt, mùa đông thì nước lạnh cóng như băng, vì thế mà việc chăm cá, giữ ấm cho cá càng vất vả hơn. Công việc vất vả là vậy mà thu nhập từ nghề nuôi cá cảnh lại chẳng được bao nhiêu. Đã từng có rất nhiều hộ gia đình định từ bỏ nghề cổ truyền của ông cha, nhưng hình như nuôi cá cảnh đã trở thành cái “nghiệp” khiến người nuôi cá không dễ dàng từ bỏ được.

Ngày nay, mặc dù có rất nhiều làng cá cảnh xuất hiện ở Hà Nội, nhưng làng cá cảnh Yên Phụ vẫn là nơi phân phối cá cảnh lớn cho Thủ đô Hà Nội. Ở Hà Nội, hầu hết các chợ lớn như Đồng Xuân, chợ Hôm, chợ Mơ... đều “lấy buôn” cá cảnh Yên Phụ bởi có nhiều loại cá đẹp, giá cả lại rất hợp lý.

Cuộc sống của người dân đang ngày càng thay đổi, chất lượng cuộc sống được nâng cao nên thị hiếu nuôi cá cảnh của người chơi cá cũng cầu kỳ hơn. Vì thế mà ngoài những loại cá truyền thống của làng như cá vàng ta, cá kiếm... thì ngày càng có nhiều loại cá ngoại nhập hơn như cá thần tiên, cá chép coi, cá rồng, cá la hán... được nhập về Yên Phụ để đáp ứng nhu cầu nuôi cá của người chơi. Trong đó đắt nhất vẫn là cá rồng. Giá của một con cá rồng “quá bối” có thể lên tới 3 nghìn USD, tùy màu sắc và dòng giống của cá. Bên cạnh cá cảnh, các hộ gia đình ở đây còn kiêm luôn cả các mặt hàng liên quan như bể cá, cây thủy sinh, đồ trang trí bể...

Hiện nay làng Yên Phụ có khoảng 20 hộ kinh doanh cá cảnh, trong đó nổi tiếng có cửa hàng của Tâm Xuân, Yên Lợi, Hạnh Vũ. Mỗi hộ đều có những bí quyết nuôi cá riêng, từ cách chọn giống cho đến phương pháp nuôi, làm cho cá chóng lớn, khỏe và đẹp. Có người còn cầu kỳ học trong sách vở, đi tìm người giỏi để học cách lai tạo giống mới. Làng Yên Phụ với cái danh của mình, hiện đang tiếp nhận những người có “máu” kinh doanh cá cảnh ở nhiều nơi đến, họ thuê cửa hàng và bán cá khắp trong cả nước.

Giữa một Hà Nội phồn hoa, đô hội mà vẫn giữ được một làng nghề truyền thống vừa đẹp vừa dân dã, bình dị như vậy thật đáng quý biết bao! Trải qua bao thăng trầm của lịch sử, người làng cá Yên Phụ vẫn ngày ngày miệt mài bên những chậu cá cảnh, chăm chút, nâng niu và giữ gìn truyền thống gia đình để cái tiếng của làng cá cảnh Yên Phụ mãi còn lưu truyền đến mai sau.

Tô Trâm